

Notitie / Memo

Haskoning Nederland B.V.
Industry & Buildings

Aan: Tata Steel
Van: Haskoning
Datum: 10 juni 2025
Kopie: -
Ons kenmerk: BI3850-IB-ME-250610-1312
Classificatie: Projectgerelateerd

Onderwerp: Strijdigheden Omgevingsplan Heracless

Samenvatting

In deze notitie wordt ingegaan op de strijdigheden van het project Heracless-Groen Staal met de geldende omgevingsplannen, waarbij aanvullend ook in beeld is gebracht welke strijdigheden geconstateerd zijn in relatie tot overige ruimtelijke regels.

Uit deze analyse blijkt dat sprake is van nieuwe activiteiten binnen de gemeente Beverwijk en Velsen (o.a. DRP-installatie) die niet passend zijn binnen de specifieke gebruiksregels ten aanzien van risicovolle activiteiten. Verder is ook de ontwikkeling van een betoncentrale niet passend binnen de gebruiksregels, aangezien deze activiteiten niet benoemd zijn op de Staat van Bedrijfsactiviteiten die onderdeel uitmaakt van de planregels van het bestemmingsplan 'Industrieterrein Tata Steel' van de gemeente Velsen. Tenslotte is ook de bouwhoogte van de DRP-installatie strijdig met de maximale bouwhoogte in het omgevingsplan van de gemeente Velsen.

Inleiding

Het huidige staalproces is afhankelijk van kolen en bij het verbranden van kolen komt veel CO₂ vrij. Om de CO₂-uitstoot te verminderen, gaat Tata Steel het productieproces in IJmuiden ingrijpend veranderen en op een andere manier staal maken. De hoogovens en kooks- en gasfabrieken worden vervangen door schonere installaties die voldoen aan de nieuwste milieunormen. Er zijn geen kolen meer nodig, maar duurzamere energiebronnen. Een belangrijke eerste stap hiervoor is in 2030 afgerond. Dan moet een deel van de staalproductie plaatsvinden door gebruik te maken van de zogenaamde DRP- en EAF-technologieën.

Het project waarmee Tata Steel de transitie naar 2030 wil vormgeven, wordt Heracless-Groen Staal genoemd (verder Heracless) en is de eerste stap in verduurzaming van Tata Steel IJmuiden. Een geografische weergave van de te realiseren installaties en voorzieningen van Heracless is als bijlage 1 opgenomen in deze notitie.

Om het project Heracless mogelijk te maken is het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland voornemens het projectbesluit, als uitvloeisel van de projectprocedure, als instrument toe te passen. Over de onderbouwing van dit projectbesluit heeft op 14 mei 2024 een overleg plaatsgevonden met betrokken partijen. Hierin is ook aangegeven dat wenselijk is dat de strijdigheden met de geldende omgevingsplannen inzichtelijk worden gemaakt. In deze notitie wordt ingegaan op de strijdigheden van het project Heracless met de geldende omgevingsplannen, waarbij aanvullend ook in beeld is gebracht welke strijdigheden geconstateerd zijn in relatie tot overige ruimtelijke regels. Deze analyse beperkt zich tot de gevolgen van het voornemen voor ruimtelijke regels. Dat zijn bijvoorbeeld de gevolgen voor de toedeling van functies aan locaties in omgevingsplannen en ruimtereserveringen van

het Rijk. Deze analyse richt zich niet op de beoordeling van de milieueffecten en of deze passend zijn binnen de omgevingswaarden in de omgevingsplannen. De milieugevolgen van het voornemen worden onderzocht in de milieuonderzoeken voor het MER en het projectbesluit en ten behoeve van de omgevingsvergunningen voor de milieubelastende activiteiten.

Het omgevingsplan

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet bezit elke gemeente een omgevingsplan. Dit omgevingsplan bestaat uit een tijdelijk deel en een nieuw deel. Het nieuwe deel mag door gemeenten geleidelijk worden ingevuld in de overgangsperiode tot 1 januari 2032.

Het tijdelijk deel van het omgevingsplan bestaat uit (ruimtelijke) regels uit verschillende instrumenten onder het oude recht, zoals bestemmingsplannen, gemeentelijke verordeningen en rijksregels over activiteiten die zijn gedecentraliseerd naar gemeenten (aangeduid als de bruidsschat).

Tata Steel is gelegen binnen het grondgebied van drie gemeenten (Velsen, Heemskerk en Beverwijk). De bestemmingsplannen van deze gemeenten maken nu dus van rechtswege onderdeel uit van de omgevingsplannen van deze gemeenten. De gebruiks- en bouwmogelijkheden zijn daarom in beeld gebracht op basis van de voorheen geldende ruimtelijke plannen.

Ook de gemeentelijke verordeningen en de bruidsschat (hoofdstuk 22 van de omgevingsplannen) bevatten relevante regels voor de ontwikkeling van Heracless. Deze zijn relevant omdat hierin diverse (binnenplanse) vergunningplichten zijn opgenomen en toetsingskaders voor de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit. Aangezien in dit kader geen strijdigheden zijn geconstateerd zijn deze regels in deze notitie niet verder beschouwd.

Relevante ruimtelijke plannen

In de gemeente Heemskerk en Beverwijk is het omgevingsplan nog niet gewijzigd sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet¹. In de gemeente Velsen is op 19 april 2024 een gewijzigd omgevingsplan in werking getreden. Deze wijziging betreft een wijziging van technische aard. De gebruiks- en bouwmogelijkheden zijn daarom in beeld gebracht op basis van de ruimtelijke plannen die onderdeel uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Dit betreft de volgende ruimtelijke plannen:

- Het Industrierrein Tata Steel overspant drie gemeentes, van zuid naar noord zijn dat Velsen, Beverwijk en Heemskerk. Er zijn daarom drie relevante bestemmingsplannen, die allemaal de naam 'Industrierrein Tata Steel' hebben en op verschillende momenten onherroepelijk zijn geworden. In de gemeente Velsen is het bestemmingsplan op 22 februari 2013 onherroepelijk geworden. Voor de gemeente Beverwijk en de gemeente Heemskerk was dat respectievelijk 13 maart 2013 en 1 maart 2013. De bestemmingsplannen zijn voor wat betreft opzet en inhoud op elkaar afgestemd.
- Daarnaast zijn er Rijksinpassingsplannen in het kader van wind op zee; Inpassingsplan net op zee Hollandse Kust (noord) en Hollandse Kust (west Alpha) is vastgesteld op 13 mei 2020 en in werking voor het deel dat binnen het Industrierrein Tata Steel is gelegen. Inpassingsplan net op zee Hollandse Kust (west Beta) is vastgesteld op 2 november 2021.
- Verder zijn nog paraplubestemmingsplannen van kracht. De regelingen hierin zijn niet relevant voor de bouw- en gebruiksmogelijkheden van Tata Steel, aangezien deze betrekking hebben op regels ten aanzien van woningsplitsing, parkeren en standplaatsen.

¹ Situatie op 25 november 2024

- Bestemmingsplannen buiten het Industrierrein Tata Steel kunnen relevant zijn, bijvoorbeeld met betrekking tot inname- en lozingspunten voor koelwater. Deze zijn vooralsnog buiten beschouwing gelaten omdat hier geen ontwikkelingen zijn voorzien.

Strijdigheden omgevingsplannen

In deze notitie is voor het project Heracless beoordeeld welke strijdigheden worden voorzien met de geldende omgevingsplannen. Hierbij is uitgegaan van het plot plan dat is opgenomen in bijlage 1. Hieronder zijn de bouw- en gebruiksmogelijkheden uiteengezet en is vervolgens omschreven welke strijdigheden worden voorzien. Als hierbij is verwezen naar een artikel, dan geldt dit voor alle bestemmingsplannen 'Industrierrein Tata Steel', tenzij naar een plan in een specifieke gemeente is verwezen.

Bebouwingsmogelijkheden

Op basis van de ruimtelijke plannen kan het volgende worden geconcludeerd:

- Nagenoeg het hele terrein is voorzien van een bouwvlak. In artikel 3.2 van de planregels is vastgelegd dat gebouwen en overkappingen binnen het bouwvlak gerealiseerd dienen te worden. De maximale bouwhoogte en het maximale bebouwingspercentage verschillen per locatie. De maximale bouwhoogte varieert van 20 meter aan de randen van het gebied tot 120 meter ter plaatse van de hoogovens. Het bebouwingspercentage varieert van 50% aan de randen tot 100% op enkele specifiek aangeduide locaties. Het grootste deel van het terrein kent een maximaal bebouwingspercentage van 80%, dit is toereikend voor de realisatie van het project Heracless.
- Voor bouwwerken anders dan gebouwen geldt dat deze altijd zijn toegestaan tot in ieder geval 60 meter hoogte. Schoorstenen zijn in alle gevallen tot in ieder geval 150 meter hoogte toegestaan (artikel 3.2.2).
- Er zijn geen specifieke afwijkingsmogelijkheden voorzien, behalve de algemene regel dat tot 10% kan worden afgeweken van de maten, afmetingen en percentages die zijn opgenomen in de bouwregels.
- Binnen de bestemming 'Water' mag de bouwhoogte van bouwwerken ten behoeve van laad- en losactiviteiten maximaal 4 meter bedragen (artikel 6 bestemmingsplan Industrierrein Tata Steel gemeente Velsen).

Om Heracless mogelijk te maken zal afgeweken moeten worden van de voorgeschreven bouwhoogtes. De bouwhoogte van de DRP-installatie (circa 147 m) is strijdig met het omgevingsplan van de gemeente Velsen, aangezien de beoogde locatie een hoogte van 60 meter is toegestaan (artikel 3.2.2. bestemmingsplan Industrierrein Tata Steel gemeente Velsen). De bouw van overige bouwwerken (zie bijlage 1) is passend binnen de bouwregels.

Gebruiksmogelijkheden

Op basis van drie bestemmingsplannen 'Industrierrein Tata Steel' kan het volgende worden geconcludeerd:

- Het grootste gedeelte van het terrein van Tata Steel heeft de bestemming 'Bedrijf'. Daarnaast zijn op enkele plekken de bestemmingen 'Groen', 'Verkeer', 'Kantoor' en 'Water' van toepassing. Met nadere aanduidingen is het type toegestane bedrijfsactiviteiten gespecificeerd.
- Het grootste gedeelte van het Industrierrein heeft de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - staalproducerend bedrijf'. Op basis van artikel 3.1 is hier een staalproducerend bedrijf mogelijk en ook bedrijfsactiviteiten die behoren tot een staalproducerend bedrijf, mits deze zijn benoemd op de 'Staat van bedrijfsactiviteiten'.

- Voor overige bedrijfsactiviteiten, zoals de huidige cementfabriek en de vervaardiging van industriële gassen, zijn specifieke aanduidingen opgenomen.
- Verplaatsing, uitbreiding of nieuwe risicovolle activiteiten zijn niet toegestaan (artikel 3.3 onder d, e en f.). Onder risicovolle activiteiten worden activiteiten bedoeld die voorheen vielen onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (artikel 1.37 bestemmingsplan Industrierrein Tata Steel, gemeente Velsen en gemeente Beverwijk).

Het Heracless project is mogelijk binnen de (ruime) gebruiksmogelijkheden die in de bestemmingsomschrijving zijn opgenomen voor staalproductie, aangezien alle installaties en bouwwerken gerealiseerd worden ten behoeve van een staalproducerend bedrijf. Er is echter wel sprake van nieuwe activiteiten binnen de gemeente Beverwijk en Velsen (o.a. DRP-installatie) die niet passend zijn binnen de specifieke gebruiksregels van de omgevingsplannen ten aanzien van risicovolle activiteiten. Voor een overzicht van de risicovolle activiteiten wordt verwezen naar de QRA. Verder wordt een marine offloading facility (MOF) gerealiseerd ten behoeve van verlading van installatieonderdelen en een betoncentrale. De MOF betreft een insteekhaven die binnen de bestemmingen 'Water' en 'Bedrijf' komt te liggen. Bij deze MOF wordt een betoncentrale gerealiseerd, die volledig binnen de bestemming 'Bedrijf' komt te liggen. Beide voorzieningen betreffen voorzieningen ten behoeve van een staalproducerend bedrijf. De MOF is hierbij passend binnen de bestemming, aangezien de laad- en losactiviteiten benoemd zijn op de Staat van Bedrijfsactiviteiten die is opgenomen in bijlage 1 van de planregels van het bestemmingsplan Industrierrein Tata Steel van de gemeente Velsen. De betoncentrale is echter niet passend binnen de bestemming, aangezien deze niet benoemd is op de hiervoor genoemde Staat van Bedrijfsactiviteiten. Wel is een dergelijke activiteit passend binnen de milieucategorie, aangezien in de uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering (VNG, 2009) hiervoor maximaal milieucategorie 4.2 is toegekend.

Beperkingen / dubbelbestemmingen

Op basis van de ruimtelijke plannen gelden de volgende beperkingen:

- Op basis van de drie bestemmingsplannen 'Industrierrein Tata Steel' is in het hele gebied de dubbelbestemming 'Waarde-archeologie' van toepassing. Deze leidt niet direct tot beperkingen, mits eventuele archeologische waarden niet worden geschaad.
- Verder zijn er in de drie bestemmingsplannen 'Industrierrein Tata Steel' voor diverse objecten dubbelbestemmingen opgenomen die wel tot beperkingen leiden. Het betreft hier dubbelbestemmingen ten behoeve van transportleidingen en de aanwezige waterkering. Onder voorwaarden zijn binnen deze dubbelbestemmingen ontwikkelingen mogelijk, mits dit het belang van de gasleiding en waterkering niet raakt.
- De Rijksinpassingsplannen voorzien in een hoogspanningsstation en hoogspanningsverbindingen ten behoeve van windparken op zee. Er geldt een enkelbestemming voor het station en dubbelbestemming voor de verbindingen.

Er zijn geen directe strijdigheden voorzien met de dubbelbestemmingen. Er zijn geen bouwwerken geprojecteerd op dubbelbestemmingen die in strijd zijn met de bouwregels in de omgevingsplannen. Wel gelden er vergunningplichten voor een omgevingsplanactiviteit op basis van de dubbelbestemmingen. Bijvoorbeeld voor de kruising van een bouwweg met de dubbelbestemming 'Leiding-Gas'.

Conclusie omgevingsplannen

De ontwikkeling van enkele nieuwe risicovolle activiteiten binnen de gemeente Beverwijk en Velsen (o.a. DRP-installatie) is niet passend binnen de specifieke gebruiksregels van de omgevingsplannen. Verder is de bouwhoogte van de DRP-installatie strijdig met de maximale bouwhoogte in het omgevingsplan van de gemeente Velsen. Verder is ook de ontwikkeling van een betoncentrale niet passend binnen de gebruiksregels, aangezien deze activiteiten niet benoemd zijn op de Staat van Bedrijfsactiviteiten die

onderdeel uitmaakt van de planregels van het bestemmingsplan 'Industrieterrein Tata Steel' van de gemeente Velsen.

Overige ruimtelijke regels

Er is ook in beeld gebracht welke beperkingen er gelden vanuit andere direct werkende (ruimtelijke) regelgeving.

Besluit kwaliteit leefomgeving

De juridische borging van de realisatie van de nationale belangen ligt in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Op basis van het Bkl kan het volgende worden geconcludeerd:

- Er loopt een het voorkeurstracé oost-west voor leidingen door het Industrieterrein dat is aangeduid als 'reserveringsgebied buisleiding van nationaal belang'. In de bestemmingsplannen gelden hier de dubbelbestemmingen 'Leiding-Gas-1' en 'Leiding-Gas-3'. Binnen deze gebieden zijn geen bouwwerken of activiteiten toegestaan die de toekomstige ontwikkeling van buisleidingen belemmeren.
- Binnen het terrein van Tata Steel is een gebied aangewezen genaamd 'Locaties voor grootschalige elektriciteitsopwekking'. Het omgevingsplan in dit gebied moet grootschalige elektriciteitsopwekking toelaten en voorzien in de fysieke ruimte hiervoor. Met de ontwikkeling van het Heracless project blijft deze ruimte beschikbaar.
- Het gebied ten westen van het Tata Steel terrein is in het Bkl aangewezen als Kustfundament. Binnen dit gebied vinden echter geen ontwikkelingen plaats.
- Rondom radarstations zijn in het Bkl hoogtebeperkingen opgenomen. Tata Steel ligt niet binnen 15 km van radarstations. Wel binnen 75 km, maar hiervoor gelden op basis van het Bkl enkel beperkingen voor windturbines.
- De kades aan de zuidzijde zijn in het Bkl aangeduid als 'Vrijwaringsgebieden water Rijk'. Het omgevingsplan in dit gebied moet voorkomen dat belemmeringen optreden voor de scheepvaart.

Beperkingen vanwege luchtvaart

- Een gedeelte van het Industrieterrein Tata Steel valt onder het beperkingengebied rondom Schiphol, vastgelegd in het Luchthavenindelingbesluit. Er is een maximale bouwhoogte toegestaan van 146 meter boven NAP. Het gedeelte waar de DRP-installatie tot een hoogte van 147 m wordt gerealiseerd ligt buiten dit gebied.
- In de nabije omgeving is er de helikopterluchthaven van het Rode Kruis Ziekenhuis van Beverwijk. Hiervoor gelden geen wettelijke beperkingen. Wel is afstemming wenselijk met de exploitant van de helihaven over het gebruik van hijskranen.

Omgevingsverordening provincie Noord-Holland 2022 (Omgevingsverordening NH2022)

De geldende provinciale omgevingsverordening is in werking getreden op 13 maart 2025. Op basis van deze Omgevingsverordening kan het volgende worden geconcludeerd:

- Tata Steel ligt in een gebied dat is aangewezen als industrieterrein van regionaal en provinciaal belang, bedoeld voor zware industrie. Met de ontwikkeling van het project Heracless blijft het gebied in gebruik voor zware industrie.
- Het gebied is aangewezen als industrieterrein met provinciale geluidproductieplafonds. Gedeputeerde Staten stellen hiervoor de geluidproductieplafonds vast. Deze worden in acht genomen bij de ontwikkeling van het project Heracless.
- Een groot deel van het Industrieterrein Tata Steel is aangewezen als zoekgebied voor zon en wind. De ontwikkeling van het project Heracless is niet in strijd met deze regels, aangezien dit gebied niet vrijgehouden hoeft te worden voor energieopwekking door zon en wind.

- Er dient rekening te worden gehouden met de waterkerende functie van regionale waterkeringen. Dit is ook aanwezig op het Industrierrein Tata Steel. Nieuwe ontwikkelingen zijn hier alleen mogelijk indien hierover overeenstemming is bereikt tussen betrokken gemeenten, waterbeheerder en provincie. De ontwikkelingen die voor het project Heracless plaatsvinden nabij de waterkeringen zijn afgestemd met de betrokken partijen en leiden niet tot bezwaren.

Waterbelangen

- Uit de waterschapsverordening van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier blijkt dat er beperkingengebieden zijn opgenomen voor de primaire waterkering die centraal is gelegen op het terrein en voor het oppervlaktewater (o.a. Staalhaven). Er gelden beperkingen aan ontwikkelingen binnen deze gebieden.
- Een gedeelte van bovengenoemde waterkering en het oppervlaktewater zijn ook in de omgevingsregeling aangeduid als beperkingengebied. In het Besluit activiteiten leefomgeving is vastgelegd dat er beperkingen gelden voor bouwwerken binnen deze gebieden.

Bijlage 1: Plot plan Heracless

De rode vlakken representeren de verschillende voorzieningen en installaties die samen Heracless vormen. Deze zijn geprojecteerd boven de verbeelding van de bestemmingsplannen.

Bijlage 1: Plot plan Heracless



